

Iedereen bij de les

Nascholingen over passend onderwijs en mediawijsheid

Dit jaar viert EUROCLIO – European Association of History Educators haar vijfentwintigjarig bestaan. EUROCLIO heeft altijd veel aandacht besteed aan de professionele ontwikkeling van geschiedenisdocenten. Zo is er elk jaar een internationale vergadering. Wat minder bekend is, is dat EUROCLIO sinds enkele jaren ook andere vormen van nascholing aanbiedt – meer gericht op bepaalde thema's. We lichten twee van deze mogelijkheden toe.

Steven Stegers is programmadirecteur bij EUROCLIO.
Judith Geerling is senior projectmanager bij EUROCLIO.

In de afgelopen periode is er veel aandacht geweest voor specifieke doelgroepen die onderbelicht bleven in regulier lesmateriaal, denk hierbij bijvoorbeeld aan minderheden. Daarnaast ligt de nadruk in al het werk van EUROCLIO op multiperspectiviteit en het belichten van verschillende invalshoeken en interpretaties. In 2015 heeft EUROCLIO hierin een volgende stap gezet, en is een project gestart het geschiedenis- en maatschappijleeronderwijs meer inclusief en toegankelijk te maken voor alle leerlingen.

Bredere trend

De focus op de geschiedenis van groepen mensen in de samenleving die relatief weinig aandacht hebben gehad, valt samen met een bredere trend waarbij steeds meer nadruk komt te liggen op inclusief of passend onderwijs binnen de setting van reguliere scholen. Ook in andere landen in Europa is deze trend zichtbaar. Daarnaast is in 2015

besloten door de lidstaten van de Verenigde Naties samen te werken aan de *Sustainable Development Goals*. Onderdeel daarvan is de doelstelling inclusief en rechtvaardig, kwalitatief hoogwaardig onderwijs zeker te stellen en mogelijkheden voor levenslang leren voor een ieder te bevorderen. In lijn met deze doelstelling werkt EUROCLIO binnen het project *Strategies for Inclusion: Making High Quality History and Citizenship Education More Inclusive and Accessible* aan het ontwikkelen van lesmateriaal dat voor iedere leerling toegankelijk is, maar ook betekenisvol en relevant. Het aanbieden van passend onderwijs is namelijk makkelijker gezegd dan gedaan. Vakdocenten worden lang niet altijd even goed ondersteund om met alle individuele leerbehoeften van hun leerlingen om te gaan. Er wordt veel nagedacht over de kwaliteit van onderwijs en over passend onderwijs, maar niet altijd over de combinatie van beiden.

Het ontwikkelings-
team van het *Strategies for Inclusion*-
project in Praag.

Uitgangspunt in het materiaal dat EUROCLIO ontwikkelt, is het overwinnen van barrières voor het onderwijzen en leren van geschiedenis en maatschappijleer. Hierbij kan worden gedacht aan taal of motivatie, maar ook bijvoorbeeld het in staat zijn een ander perspectief in te nemen. De leermaterialen behandelen uiteenlopende thema's, waaronder de industriële revolutie, het gebruik van symbolen en methodes zoals tijdlijnen. Daarnaast bevatten deze lessen extra uitleg over hoe je verschillende leerlingen meer kunt betrekken bij de les.

Naast de losse lesplannen wordt er ook een lerarenhandleiding geschreven, waarin meer uitleg staat over wat wordt verstaan onder inclusief en toegankelijk geschiedenisonderwijs. EUROCLIO organiseert een training met de ontwikkelde materialen in Hamburg van 16 tot en met 21 februari 2018 en nodigt geïnteresseerden van harte uit om hieraan deel te nemen. Registratie kan via euroclio.eu/inclusive-education-training. Alle leermaterialen zijn vanaf voorjaar 2018 gratis te verkrijgen op historiana.eu.

Opgroeien in een digitaal landschap

In heel Europa komen leerlingen op verschillende manieren met geschiedenis in contact: gesprekken met vrienden en familie, televisieprogramma's en films, (online) spelletjes, publiek debat en sociale media. Al deze verschillende factoren beïnvloeden van jongs af aan de beeldvorming en kijk op geschiedenis van leerlingen. Zonder een kritische houding ten opzichte van al deze verschillende meningen, worden ideeën slechts geëchood in plaats van onafhankelijk gevormd.

Het staat vast dat steeds meer jonge Europese leerlingen opgroeien in een digitaal landschap, terwijl deze verschuiving van analoog naar digitaal niet gereflecteerd wordt in het geschiedenisonderwijs op scholen.

Dit is de centrale vraag van het project *E-Story: Media and History* waar EUROCLIO met partners uit Hongarije, Italië, Polen, Slovenië, Spanje en het Verenigd Koninkrijk aan werkt. In dit project heeft EUROCLIO als doel de kritische reflectie op multimediale bronnen en het gebruik van deze bronnen in het lessenpakket van geschiedenisonderwijzers aan te moedigen, om zo leerlingen een kritische, multiperspectieve denkwijze bij te brengen. Op deze manier leren leerlingen na te denken over zowel geschiedenis als het heden, zonder klakkeloos ideeën over te nemen waar ze op het web mee in aanraking zijn gekomen. Om deze doelstelling te realiseren kijken wij onder andere naar wat mediawijsheid in de context van geschiedenisonderwijs precies betekent. Bijvoorbeeld door het analyseren van historische informatie in verschillende, voornamelijk digitale media, het in kaart brengen van digitale collecties van erfgoedinstellingen en het ontwikkelen van lesstrategieën voor docenten.

'Het staat vast dat steeds meer jonge Europese leerlingen opgroeien in een digitaal landschap, terwijl deze verschuiving niet gereflecteerd wordt in het geschiedenisonderwijs'

Op 2 februari 2018 organiseert EUROCLIO een nascholingsdag bij het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum. De lesstrategieën komen dan uitgebreid aan bod. Tijdens deze dag worden alle resultaten van het project gepresenteerd. Tegelijkertijd wordt docenten de mogelijkheid gegeven met de ontwikkelde materialen en andere resultaten te werken. Het programma bestaat voornamelijk uit actieve workshops, gegeven door internationale experts. De workshops beslaan uiteenlopende onderwerpen: van nieuwe fenomenen als de sociale media-bubble en *fake news*, tot propaganda en reclamewijsheid. We willen docenten echter ook graag de ruimte bieden voor het delen van ervaringen in Nederland. Voor deze nascholingsdag verwachten we rond de honderd deelnemers. Meer informatie kunt u vinden via euroclio.eu/history-media-literacy. De nascholingsactiviteiten die EUROCLIO ontwikkelt, vormen een manier voor geschiedenisdocenten om hun kennis en lesstrategieën op zeer specifieke punten uit te breiden. Daarnaast biedt het een uitgelezen kans met docenten vanuit heel Europa in contact te komen, ideeën uit te wisselen en ervaringen met collega's te delen. We hopen dan ook dat we velen van jullie op een van onze nascholingsdagen mogen verwelkomen! ■

